

Luffartstilsynet
postmottak@luffartstilsynet.no

Søknad om opprettelse av permanent radiopåbudssone, Kjeller

Kjeller Aero Senter (KAS) viser til forskrift om luftromsorganisering (BSL G 4-1) § 19 første ledd som fastslår at Luftfartstilsynet kan opprette radiopåbudssoner (RMZ) for å «unngå sammenstøt mellom luftfartøyer eller andre luftfartsulykker og ellers for å trygge mot farer og ulemper, herunder støy som følge av luftfart». I tråd med BSL G 4-1 § 20 søker KAS som flyplassoperatør og konsesjonsinnehaver om opprettelsen av permanent radiopåbudssone over Kjeller flyplass.

Bakgrunn og begrunnelse

Kjeller flyplass er Norges største allmennflyplass målt i antall stasjonerte fly og tilsluttede flyklubber/medlemmer. Flyplassen har konsesjon for 10 000 bevegelser i året (VFR). I tillegg til flyplassens fast stasjonerte fly, brukes den også av besøkende allmennfly, herunder fra utlandet som port til hovedstaden. Rullebanen brukes dessuten til militær trafikk, kommersiell helikoptertrafikk og sporadisk av politihelikoptertjenesten. Flyplassen har videre to motorflyskoler og en mikroflyskole. I lys av at flyplassen ligger tett opp til hovedstaden i et terrengmessig gunstig (lavt) område, er det naturlig at andre flyvninger enn de som starter eller lander på Kjeller også benytter luftrommet i nærheten av flyplassen. I flyplassens nærområde flys det også tidvis med hang-, para- og speedglidere samt med ubemannede luftfartøy.

Selv om antall bevegelser på Kjeller isolert sett er relativt få, tilsier det svært sammensatte trafikkbildet og tendenser til «opphopning» av trafikken på godværsdager at alle operatører bruker flyradio for å sikre god situasjonsbevissthet og dermed redusere kollisjonsfare. For trafikk til og fra Kjeller flyplass er radiosamband langt på vei ivaretatt gjennom driftshåndboken¹ kapittel 3.4, skjønt KAS er av den oppfatning at en RMZ ville gitt enda mer konsekvent radiobruk enn anmodninger som kun kommer til uttrykk i driftshåndboken. For flyvninger som ikke starter eller lander på Kjeller vil imidlertid driftshåndboken være uten betydning. Men også denne trafikken burde av flysikkerhetsmessige grunner gjøre seg kjent for annen trafikk gjennom aktivt radiosamband.

Tiltak

KAS har vurderte ulike løsninger og kommet fram til at en radiopåbudssone over Kjeller vil være et forholdsmessig tiltak som vil ha flysikkerhetsmessig positiv effekt. BSL G 4-1 forutsetter minste inngreps prinsipp, herunder at en radiopåbudssone «ikke [skal] ha en større utstrekning eller gjelde for lengre tid eller for flere luftromsaktiviteter enn det som er nødvendig for å ivareta formålet», jf. § 22 andre ledd. KAS har derfor sammen med Norges Luftsportforbund (NLF) vurdert ulike måter å utforme området på. På den ene siden ville en sekskant mellom de ytre rapporteringspunktene Sørumsund–Midtøy–Kukollen–

¹ https://kjellerflyplass.no/driftshandbok_for_kjeller-flyplass_16-09-2019/

Haukåsen–Maridalsvannet–Nittedal ha fordelene av å omfatte samtlige rapporteringspunkter som er publisert i AIP og Jeppesen i dag. På den annen side vil det å trekke sonen helt til Maridalsvannet i vest i realiteten påvirke, eller stanse aktivitet med hang-, para- og speedglider som skjer med utgangspunkt i Grefsenkollen. Ved å trekke linjen i vest mellom Nittedal og Haukåsen, unngås dette problemet. Samtidig kan det opprettes et nytt rapporteringspunkt for Kjeller: Røverkollen (dvs. en lett synlig mast med utkikkstårn, koordinater N595848 E0105345), som befinner seg ca midt på linjen mellom Nittedal og Haukåsen. Se skissen i vedlegget.

For å hindre unødvendige begrensinger for ubemannede luftfartøy, foreslår KAS at sonens nedre nivå starter ved 1000 fot MSL. Sonens øvre nivå bør samsvare med underkant av overliggende kontrollområde (Oslo TMA).

KAS er kjent med at etablering av en radiopåbudssone over Oslo er til vurdering, og vil støtte dette som et godt flysikringstiltak for GA flyging i området. Dersom en sone over Oslo etableres, er det viktig at de to sonene sees i sammenheng med hensyn til hvordan de er utformet. Vi vil oppfordre til en dialog med «finjustering» av sonen, dersom det skulle være nødvendig av hensyn til at det etableres en helhetlig og god løsning.

Til de enkelte punkter i BSL G 4-1 § 20

Nedenfor oppgir vi informasjon som etterspørres i BSL G 4-1 § 20:

- a. angi hvilken tidsperiode søknaden gjelder**
Søknaden gjelder permanent radiopåbudssone.
- b. angi hvilke restriksjoner det er behov for**
Kravet i SERA.6005 bokstav a nr. 1 (RMZ) gjelder.
- c. beskrive hvilke farefulle aktiviteter som vil foregå**
Det er ingen farefulle aktiviteter i området, men den komplekse trafikksituasjonen som beskrevet ovenfor tilsier at det er behov for tiltaket. Observasjoner mottatt i NLFs rapporteringssystem OBSREG underbygger dette.
- d. gi en detaljert beskrivelse av eventuelle planlagte flyaktiviteter i området**
Se beskrivelse ovenfor samt forutsetningen i konsesjon og teknisk-operativ godkjenning for Kjeller flyplass.
- e. angi skriftlig og ved anmerking på kart hvilket område søknaden gjelder og områdets høyde og bredde med nødvendige sikkerhetsmarginer**
Radiopåbudssonen omsøkes med en horisontal utforming som en femkant hvor hvert hjørne svarer til følgende meldepunkter for flyplassen: Sørumsnes (N6000000 E 0111300), Kukollen (N595400 E0111800), Midtøy (N595100 E0111100), Haukåsen (N595415 E0105350), Nittedal (N600300 E0105300). Se illustrasjon vedlagt. Høydeomfang: Fra 1000 fot MSL til underkant av Oslo TMA (dvs. 2 500 fot MSL).
- f. dokumentere at lufttrafikkjenesten og berørte flyplassoperatører er konsultert**
Flyplassoperatøren er selv søker og har konsultert de lokale flyklubbene med base på Kjeller og Forsvaret som har sporadisk militær informasjonstjeneste på plassen med samme frekvens.

g. foreslå hvordan lufttrafikken som berøres av området, kan håndteres, og oppgi en kontaktperson for trafikkhåndteringen

Punktet er ikke relevant i saken her, bortsett fra at KAS vil kontakte Avinors publiseringstjeneste for å bekjentgjøre området. Tilsvarende vil driftshåndboken oppdateres. Kontaktperson er flyplassjef på Kjeller flyplass, Per Inge Evensen (tlf. 905 62 416, peringe@airconsult.no).

h. foreslå prosedyrer for kontakt med lufttrafikkjentesten og luftfartsoperatører etter at området er opprettet

I tillegg til punktene nevnt i bokstav g, vil alle registrerte flyklubber og flyeiere med base på Kjeller bli kontaktet av KAS på e-post.

i. oppgi en eller flere kontaktpersoner for søknaden

KAS v/Christian Falck, chrfalck@online.no, tlf. 915 77 423. Vi ber om at flyplassjef Per Inge Evensen og NLF v/Jostein Tangen settes på kopi på korrespondanse i saken.

Denne søknaden har vært diskutert blant flere av aktørene på Kjeller, inklusive KAMS/forsvaret. Ta gjerne kontakt dersom det er behov for flere opplysninger.

Med vennlig hilsen,

Christian Falck
Kjeller Aero Senter AS
Luftromskontakt

1 vedlegg.

Kopi:

Norges Luftsportforbund
Oslo Flyveklubb
Kjeller Sportsflyklubb
EAA
Flyklubben 1912
Nedre Romerike Flyklubb
KAMS, Kjeller

